

50 JAAR NA PARIJS IN 1968

Wie herinnert zich nog de bevlogen Cohn Bendit? Veel Parijzenaren, en ook wij als Amsterdamse studenten, voelden dat er echt iets moest veranderen. Als het 'panta rei' ('alles stroomt') het gegeven is van de wereld, kon die vernieuwing niet uitblijven. Positieve evolutie gaat schoksgewijs en het revolutionaire elan kan na verloop van tijd ook verzanden. Dat de Spaanse ETA de wapens neerlegt, is prima. Het geeft aan dat de strategie van geweld toch niet alles is; alle dromerijen en IS-fanatisme ten spijt. In de media verscheen een artikel met de kop: 'Kernwapens nu minder gevaarlijk dan het opkomend macho-leiderschap'. Populisme en macho-gedoe van Trump, Erdogan en Poetin brengen angst.

Geldt dit ook voor de westerse man, nu er zelfs een brede anti-vrouwenbeweging is ontstaan met tevens een geweldsactie? Positiever is de 'Me Too-Beweging'. Onderzoeken tonen aan dat, als het gaat om de emancipatie van mannen en vrouwen, er sprake is van de 'wet van de remmende voorsprong' voor mannen qua emancipatie richting innerlijke kracht en volwassenheid.

Vrouwen streven de man voorbij; het verbaast me niet. Ik merkte in mijn eigen vriendenkring, dat na een echtscheiding de vrouw haar netwerk vaak goed voor elkaar heeft en het daardoor beter doet dan de man. We weten dat in de jeugd, door een minder geslaagde opvoeding door ouders, bij kinderen 'schaduwen' ontstaan, die lang negatief doorwerken in het leven. Ik hoorde eens: 'Er is niks mis mee, als we allen regelmatig naar een psycholoog gaan, ook gezien die 'schaduwen'. Als we zelf geen innerlijke vrede hebben, zijn we niet geloofwaardig in vredeswerk.

Ik bepleitte vaker dat we als individu aan ons zelf gaan werken richting innerlijk groei en transitie. Alles heet vandaag energie en bewustzijn. Een warme energie of uitstraling heeft een ander effect dan een koude energie. Via een energieveld boven ons weerkaatst het naar onszelf en de mensen om ons heen. Het individu kan dus niet alleen door acties, maar ook door zijn woorden en gedachten invloed hebben in de wereld.

De slogan 'verander de wereld, begin bij jezelf', was ook achteraf geen onzin. Wij kunnen als individu veel meer dan we vaak denken. Onze woorden en gedachten zijn geen *peanuts*. Hoe liefdevoller ze zijn, des te positiever is het effect. Dat geldt ook omgekeerd bij negatieve gedachten en woorden. Onze evolutie als samenleving lijkt ook af te hangen van hoe wij (willen) werken aan onze 'innerlijke reis'.

Dr. Hans Feddema is antropoloog, voormalig universitair docent en publicist.

Ab Harrewijn Prijs is meer dan een prijs

De Ab Harrewijn Prijs 2018 is gewonnen door Nora Kasrioui van stichting Brood en Rozen, bedenker van 'Bijstandsvrouw date topman', een project dat bijstandsvrouwen koppelt aan topmensen uit het bedrijfsleven, zodat zij van elkaar kunnen leren. Met de uitreiking van de prijs is de kous voor de jury niet per se af. Meer en meer proberen we het contact warm te houden en verbindingen te leggen.

Christian Jongeneel

Traditiegetrouw kwamen de winnaars van het jaar ervoor op 13 mei in de Pauluskerk vertellen hoe het hen sinds het winnen van de Ab Harrewijn Prijs 2017 vergaan was. Met Monique en Stephan van Baaren, initiatiefnemers van gaarkeuken voor minima de Eethoek in Almelo, ging het goed. Het was even spannend geweest toen ze hun pand moesten verlaten, maar mede dankzij de prijs was hun reputatie toegenomen, zodat ze snel een nieuwe plek voor de keuken gevonden. En ze hadden een nieuw project, namelijk Steungezin Almelo, een Twentse versie van Steungezin Breda, de winnaar an 2015. Beide initiatieven vonden elkaar bij de uitreiking

van 2017. Dankzij een extra geldprijs van de Ab Harrewijn Prijs, mogelijk geworden door een legaat, konden ze in het najaar meteen aan de slag. Ook twee andere combinaties van eerdere genomineerden kregen in het najaar een extra prijs voor een nieuw, gezamenlijk initiatief.

Koppels

Ook de winnaar van 2018, Nora Kasrioui, heeft met Brood en Rozen een project bedacht dat in principe op veel plaatsen in Nederland navolging zou kunnen vinden. Zij kwam naar de uitreiking met twee koppels van bijstandsvrouwen en topmensen, om te laten horen hoe concreet de resultaten kunnen zijn. Het contact leidt regelmatig tot een stage en zelfs een vaste baan. De persoonlijke kennismaking geeft een werkgever het vertrouwen dat hij nodig heeft om

een plek aan te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. 'De jury van de Ab Harrewijn Prijs heeft grote waardering voor de originele invulling die Brood en Rozen geeft aan de strijd voor rechten van vrouwen in armoedesituaties', zei jurylid Eddy Reefhuis ter gelegenheid van de uitreiking. 'Enerzijds door netwerken te versterken en kennis te delen. Anderzijds door voorbij de eigen kring te kijken en de 'tegenpool' op te zoeken in 'Bijstandsvrouw date topman'. Juist in die combinatie schuilt de kracht.'

Om nader kennis te maken met het initiatief – de jury heeft helaas niet de tijd om bij alle voordrachten langs te gaan, dus de nominering vind gedeels op papier plaats – ging jurylid Hub Crijns begin juli bij Brood en Rozen in Breda langs. Wie weet waar dat nog toe leidt.

Jurysecretaris Christian Jongeneel schoof in mei aan bij de iftar van Interculturele Stichting Salaam, één van de genomineerden van 2018, een voedselbank die in Rotterdam de achtervang vormt van de 'grote' voedselbank, die door zijn omvang genoodzaakt is om strikte regels te hanteren. Salaam kan soepeler zijn, omdat het alle 250 ontvangende gezinnen nog persoonlijk kent. Christian attendeerde de stichting op een laagdrempelig fonds in Rotterdam, dat misschien bereid zou zijn om twee nieuwe busjes te financieren. Bij het ter perse gaan van deze Linker Wang was de eerste schifting doorstaan. Zo probeert de jury dus ook buiten de prijs om kleinschalige initiatieven een steuntje in de rug te geven.

Menselijke maat

Hoe nodig al die initiatieven zijn, onderstreepte Linda Voortman tijdens een van de laatste lezingen die ze als Kamerlid voor GroenLinks gaf (ze is inmiddels wethouder in Utrecht, red): 'Tijdens de vorige kabinetsperiode bleken lokale bestuurders en politici

De jury probeert kleinschalige initiatieven te helpen

van welke politieke kleur dan ook net als wij overtuigd van de menselijke maat: vooral vanuit de grote steden klomk een warm pleidooi voor een lossere interpretatie van de strenge retoriek die vanuit het ministerie van Sociale Zaken klomk. Er werd ruimte bedongen voor meer vrijheid. Gemeenten konden niet goed uit de voeten met de soms smalende en meestal wantrouwende houding vanuit Den Haag en zagen dat aandacht het sleutelwoord is in armoedebestrijding.'

'Aandacht en maatwerk. Soms lijkt het wel of de landelijke overheid vergeet dat de systemen die we bedenken om onze samenleving op orde te houden ondergeschikt zijn aan de noden van de mensen voor wie we ze bedenken.

Sterker nog: vaak lijkt de overheid te opereren vanuit een houding dat mensen zich maar moeten wringen in de mal die voor een probleem is bedacht.'

Bij alle genomineerden van de Ab Harrewijn Prijs 2018 (naast Brood en Rozen en IS Salaam waren dat het vakantieproject Zwolle-Ameland, een kapsalon voor daklozen in Apeldoorn, en Stichting Move, die studenten koppelt aan kinderen in achterstandswijken) staat de menselijke maat centraal. Aandacht is zinvol. De Ab Harrewijn probeert wat aandacht te genereren voor die aandachtgevers zelf. Dat is ieder jaar weer een dankbare taak.

Het team van Brood en Rozen met in het midden Nora Kasrioui (zwarte jurk)

Christian Jongeneel is secretaris van de Ab Harrewijn Prijs. (Foto's: Peter de Bie)

Linda Voortman gaf een lezing over de stand van de sociale wetgeving